

ZARZĄDZENIE

Dnia 19 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

Sędzia Sądu Najwyższego Zbigniew Puskarski, po zapoznaniu się z pismem z dnia 19 grudnia 2023 r. skazanego M. Ś., określonym jako „Wniosek sygnalizacyjny:

zarządził:

- 1. zawiadomić – przez doręczenie niniejszego zarządzenia – skazanego M. Ś., iż nie jest dopuszczalne wznowienie postępowania w sprawach zakończonych postanowieniami Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie: z dnia 26 września 2018 r., sygn. akt II AKp 30/18; z dnia 15 kwietnia 2019 r., sygn. akt II AKz 104/19; z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt II AKp 11/19;**
- 2. sprawę zakreślić w repertorium KO.**

UZASADNIENIE

Pismem datowanym 6 marca 2024 r., określonym jako „Wniosek sygnalizacyjny”, skazany M. Ś., powołując się na art. 9 § 2 k.p.k. w zw. z art. 542 § 3 i 5 k.p.k., wystąpił o „wznowienia spraw z urzędu zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie w postaci:

- postanowienia II AKp 30/18 z dnia 26.09.2018 r. przedłużającego mi tymczasowy areszt na okres 6 miesięcy,

- postanowienia II AKz 104/19 z dnia 15.04.2019 r. o utrzymaniu w mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie II K 31/17 o przedłużeniu mi tymczasowego aresztu na okres 6 miesięcy,

- postanowienia II AKp 11/19 z dnia 13.09.2019 r. przedłużającego mi tymczasowy areszt na okres 6 miesięcy”.

Domagał się uchylenia wymienionych postanowień, twierdząc że wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, a to z powodu udziału w składzie orzekającym sędziego X. Y., wadliwie delegowanego przez Ministra Sprawiedliwości do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie, co stwierdził Sąd Najwyższy orzeczeniem z dnia 25 maja 2021 r., IV KK 70/21. Autor pisma wskazał, że „w ramach zrekompensowania wyrządzonej krzywdy” oczekuje zaliczenia okresów tymczasowego aresztowania, o których mowa w wymienionych sprawach (łącznie 18 miesięcy), na poczet kary pozbawienia wolności wymierzonej mu w sprawie o sygn. akt II AKa 42/20 rozpoznanej przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie.

Odnosząc się do tego wystąpienia, w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nie wymaga ono wydania orzeczenia przez Sąd Najwyższy. Organ ten niejednokrotnie wskazywał, że gdy strona wystąpi o wznowienie postępowania z urzędu, utrzymując, iż w jej sprawie zachodzi któraś z bezwzględnych przyczyn odwoławczych, w razie niepodzielenia tego poglądu jest dopuszczalne wydanie przez sędziego zarządzenia o niestwierdzeniu podstaw do wznowienia postępowania z urzędu (zob. np. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48, postanowienie z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21). Wobec tego wypada przyjąć, że w taki sam sposób można wyrazić stanowisko odnośnie do samej dopuszczalności (możliwości) wznowienia postępowania w danej sprawie.

Przechodząc zaś do meritum wystąpienia skazanego trzeba przypomnieć, że wznowienie postępowania karnego jest jednym z nadzwyczajnych środków zaskarżenia, którego procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie, których katalog zawierają przepisy art. 540, art. 540a, art. 540b i art. 542 § 3 k.p.k., przy czym ostatni z

przywołanych przepisów dotyczy wznowienia postępowania z urzędu. Chociaż art. 540 § 1 k.p.k. stanowi, że wznowieniu podlega postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem, to wspomniany środek zaskarżenia nie może być stosowany do każdego takiego postępowania. Z rozpatrywanej całościowo regulacji zawartej w Rozdziale 56. Kodeksu postępowania karnego wynika bowiem, że prawomocnie zakończone postępowanie sądowe, o którym mowa w tym Rozdziale, musi rozstrzygać o odpowiedzialności karnej oskarżonego, a nie o jakiegokolwiek kwestii incydentalnej, chociażby dla niego istotnej, rozstrzyganej w toku postępowania karnego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 sierpnia 2008 r., IV KZ 59/08; z dnia 17 marca 2016 r., V KZ 11/16; z dnia 28 lutego 2017 r., III KO 101/16 i in.). Przyjmuje się, że orzeczeniem kończącym postępowanie jest nie tylko to, które rozstrzyga w przedmiocie głównego nurtu postępowania, ale także prawomocne orzeczenie wydawane w innych, również pobocznych nurtach procesu, jednak pod warunkiem, że definitywnie zamyka rozpoznanie danej kwestii, wywołując trwałe skutki. Takim orzeczeniem nie jest postanowienie sądu o zastosowaniu wobec oskarżonego (podejrzanego) tymczasowego aresztowania, względnie o przedłużeniu stosowania tego środka zapobiegawczego. Wynikający z tej decyzji okres pozbawienia wolności jest bowiem następnie zaliczany na poczet wymierzonej podsądnemu kary, w tej lub w innej sprawie (art. 417 k.p.k.), względnie, gdy tymczasowe aresztowanie okaże się niewątpliwie niesłuszne, jest rekompensowane zadośćuczynieniem, a jeżeli zachodzą ku temu przesłanki, także odszkodowaniem. Właśnie odpowiedzialności Skarbu Państwa z tego tytułu dotyczą powołane przez M. Ś. judykaty Sądu Najwyższego: uchwała z dnia 15 września 1999 r., I KZP 27/99 oraz postanowienie z dnia 7 lutego 2007 r., V KK 61/06.

Znaczna część pisma skazanego jest poświęcona kwestii prawidłowości zaliczenia okresów rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary pozbawienia wolności wymierzonej mu we wspomnianej sprawie II AKa 42/20, przy czym zainteresowany zaznaczył, że cyt. „nie wiem czy takie działanie sądu w zakresie obliczenia wymienionych okresów jest zgodne z art. 263 par. 3 lit. a k.p.k.” (zapewne chodzi o art. 263 § 3a k.p.k.). W takim razie powinien rozważyć wystąpienie do właściwego sądu o udzielenie wyjaśnienia w tej kwestii, względnie,

gdy jednak dojdzie do wniosku, że postąpienie sądu nie było prawidłowe, złożyć formalny wniosek o wydanie orzeczenia w trybie art. 420 § 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, zarządzono jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]